

Inleiding

In de periode van eind september tot half november 2009 zullen er ongeveer 30 Wit-Russische kinderen naar Holten komen. De stichting "Hulp aan Tsjernobylkinderen Holten" stelt zich als doel groepen kinderen die wonen in radioactief gebied in Wit-Rusland een verblijf in Nederland te geven, voor herstel van de lichamelijke weerstand, en opbouw van lichamelijke en geestelijke gezondheid.

Dit jaar is het voor de vierde keer dat er een groep Wit-Russische kinderen naar Holten komt.

De voorbereidingen voor de komst van de kinderen voor dit jaar zijn al enige tijd geleden van start gegaan. Met Wit-Rusland is contact geweest over de kinderen, school etc.

De kinderen uit de doelgroep worden geselecteerd aan de hand van een aantal criteria.

1. De kinderen komen uit besmette gebieden.
2. De kinderen zijn niet ziek. Wel kan er sprake zijn van een zwakke gezondheid en een slechte weerstand.
3. De kinderen worden begeleid door een tolk en een leerkracht om 's morgens les van te krijgen.
4. De kinderen zijn in de leeftijd van negen à tien jaar.
5. De kinderen komen uit dezelfde klas of klassen van één of meerdere dorpen in dezelfde omgeving.
6. De kinderen komen voor een periode van 8 weken, omdat in die periode het bloed weer helemaal vernieuwd is en de weerstand vergroot is.

Verder kunnen de kinderen een relatie opbouwen met de gastouders, waardoor ze de liefde en de aandacht krijgen die ze nodig hebben.

Het is de bedoeling dat de kinderen bij gastouders logeren.
's Morgens zullen de kinderen naar school gaan, waar ze les krijgen van hun eigen leerkracht die meekomt.

De middag zal ingevuld worden met een activiteitenprogramma met o.a. Bijbelclub, creativiteit, sport en spel.

We hebben voor deze lesbrief gekozen om voor zowel de onderbouw, de middenbouw als de bovenbouw een duidelijk beeld te creëren van het geheel rond de Tsjernobyrramp.

In de lesbrief hebben we niet alleen de ramp opgenomen, maar ook de situatie voor en na de ramp. Ook willen we kinderen een beeld geven van het leven hier en het leven daar.

Tijdens het project zullen de kinderen ontdekken dat hun eigen situatie niet te vergelijken is met die van hun leeftijdgenoten in Wit-Rusland.

Voor de onderbouw hebben we vooral beeldenmateriaal gemaakt.

Voor de middenbouw en bovenbouw zullen we meer ingaan op de geschiedenis, geografie, economische en politieke situatie. Hiervoor is gekozen om de leerlingen een totaalbeeld te geven van de omstandigheden in Wit-Rusland.

Tijdens het project dient voor ogen te worden gehouden dat de werkstukken en de verwerkingen aan de leeftijd van de kinderen worden aangepast.

We hebben ervoor gekozen om een indeling te maken voor de groepen 1 en 2 en voor de groepen 3 t/m 8.

In veel gevallen zal lesmateriaal voor alle groepen kunnen worden gebruikt.

De kinderen zullen zowel individueel als in groepen werken.

Alvorens wij u de lesbrief onder ogen willen brengen zullen we eerst wat korte informatie geven over de Tsjernobyrramp, de medische en psychische gevolgen, en hoe het leven na de ramp verder gaat.

Op deze wijze krijgt u korte maar goede informatie over de Tsjernobyrramp.

De Tsjernobyrramp

De explosie

Op 26 april 1986 vond de grote kernramp in Tsjernobyrr plaats. Tsjernobyrr ligt in Oekraïne (aan de grens met Wit-Rusland). Door een menselijke fout explodeerde één van de vier reactoren van de kerncentrale.

Radioactiviteit

De ramp werd in de wereld het eerst opgemerkt toen wetenschappers in Zweden een verhoogde radioactiviteit in de atmosfeer waarnamen. Tot dat moment was de wereld onwetend gehouden van deze ramp.

De hoeveelheid radioactiviteit die vrijkwam was 30 à 40 maal de hoeveelheid van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki.

Verspreiding radioactieve wolk

Na de explosie in de kerncentrale kwam een enorme radioactieve wolk vrij. Deze radioactieve wolk dreef vanuit Tsjernobyrr eerst richting het noorden, boven het zuiden van Wit-Rusland. Later werd de wolk door de wind in vele richtingen uiteengedreven.

Door de regen is 70% van alle radioactiviteit neergekomen op Wit Rusland!

De besmette gebieden zijn waarschijnlijk groter dan de door de autoriteiten aangewezen gebieden. De radioactiviteit is er nog steeds veel hoger dan de Nederlandse normen.

Besmet gebied

Wit-Rusland is het land dat het meest besmet is door de nucleaire ramp van Tsjernobyl. Meer dan 20% van alle gecultiveerde (landbouw) gronden werd besmet, in totaal meer dan 45.000 km²! (qua oppervlakte ongeveer zo groot als Nederland).

In het enorme radioactief besmette gebied is in bepaalde delen het stralingsgevaar zo groot dat de zones tot verboden gebied zijn verklaard. Grensposten bewaken de toegangen. In de buitenste rand van de zones mag men niet permanent wonen, maar er wel af en toe naar toe.

Figure 31. Radiation Hotspots Resulting From the Chornobyl' Nuclear Power Plant Accident

Aantal inwoners in besmet gebied

Op het tijdstip van het ongeval leefden 2,2 miljoen mensen in dit gebied. Aan het begin van 1996 leefden nog steeds 1,84 miljoen mensen, inclusief bijna 500.000 kinderen, in de besmette gebieden. Nu leven hier nog 1,5 miljoen mensen.

Honderdduizenden mensen uit Oekraïne, Rusland en Wit-Rusland moesten worden geëvacueerd. 43 dorpen zijn vijf jaar na de ramp geëvacueerd. De rijke bewoners waren in de gelegenheid alles achter zich te laten en elders in het land, in gezond gebied, een nieuw bestaan te beginnen. Zij die zich dit niet konden veroorloven waren verplicht in de buurt te blijven en met alle onzekerheden verder te leven.

Bij die 43 dorpen is men aanvankelijk begonnen de besmette woningen met grote

shovels letterlijk onder de grond te stoppen. Toen dit te kostbaar werd ging men over tot verbranding, als alternatief. Op het moment dat men zich realiseerde dat hiermee de radioactiviteit slechts werd verplaatst, besloot men alles maar gewoon te laten staan.

Deze mensen werden vanuit hun dorp, waar ze generaties lang geleefd hebben, geëvacueerd naar een flat in Minsk.

20 jaar na de ramp

Gevolgen van de ramp

De directe (en indirecte) gevolgen van deze ramp zijn niet te overzien.

De radioactiviteit is nog steeds veel hoger dan de Nederlandse normen.

Na 20 jaar wordt er nog steeds gediscussieerd over het dodenaantal ten gevolge van de ramp. Het officiële dodental als direct gevolg van de ramp staat op 31 (veelal brandweerlieden die omkwamen tijdens de bluswerkzaamheden), maar alleen al het aantal mensen dat sinds de ramp is overleden aan kanker wordt geschat op 400.000. Officiële rapporten spreken elkaar tegen.

Leven in besmet gebied

Door te leven in besmet gebied, blijft de radioactiviteit zich ophopen in het lichaam en ontstaan allerlei klachten.

Paddestoelen, bessen, wild en vis, evenals het gras en hooi dat wordt gebruikt als voer voor de melkkoeien zijn nog steeds radioactief besmet. Door niet-vervuild hooi, aanvullingen op het voer en het beperken van de graasperioden, kan de vervuiling van melk en vlees verminderen. In Wit-Rusland bestaat hiervoor een Staatsprogramma.

Veel mensen verbouwen hun eigen groente en hebben hun eigen koe of varken voor de melk en het vlees. Alles wat van eigen grond of eigen vee gegeten wordt is nog steeds radioactief besmet. De dosis straling voor deze mensen ligt hoger dan de gemiddelde dosis van de overige bevolking.

Onbesmette groenten moeten van ver komen. Ze zijn schaars en daardoor erg duur.

Deze mevrouw probeert in de stad wat van haar eigen verbouwde groente te verkopen
(foto www.chernobyl.info)

Gezondheid na de ramp

Zeker is dat in de meest vervuilde gebieden in Wit-Rusland ten tijde van de ramp minstens 1800 kinderen schildklierkanker hebben gekregen. Er wordt gevreesd dat het aantal schildkliergevallen onder mensen die kinderen en tieners waren ten tijde van de ramp tot 8000 zal oplopen.

Veel mensen die hier wonen zijn met radioactiviteit in aanraking gekomen, is het niet rechtstreeks via de lucht, dan wel door het noodgedwongen drinken van de melk uit dit gebied, of door het eten van de groenten die hier worden verbouwd. Veel kinderen hebben vooral last van hun schildklier, hebben ademhalingsproblemen, over het algemeen een slechte conditie en een sterk verminderde weerstand. Als mensen uit het rampgebied ouder worden, verergeren de klachten.

Vooruitzichten gezondheid

Het percentage kankergevallen in besmet gebied is duidelijk hoger dan in de andere gebieden van Wit-Rusland. Ook onder kinderen is er een verhoogd percentage leukemie en ziektes van de schildklier.

De gemiddelde levensverwachting is sinds de ramp gedaald van 70 naar 50 jaar. Wit-Russische en Oekraïense wetenschappers voorspellen een toename van tumoren en kankers. Deze voorspelling wordt door kankerspecialisten in andere landen ondersteund. Er is geen twijfel onder de experts dat de gezondheid van de mensen in de vervuilde gebieden bijzonder slecht is.

Psychische gevolgen

De psychische spanningen van de mensen in Wit-Rusland vloeit voort uit een combinatie van gebeurtenissen en de gevolgen daarvan.

- Veel van de mensen zijn gedwongen hun dorpen te verlaten waar zij generaties lang geleefd hadden.
- Het eind van de Sovjet-Unie betekende voor velen een ineenstorting van een staat van zekere veiligheid.

- De belangrijkste oorzaak van de psychische spanningen is de onzekerheid over de gevolgen van de Tsjernobylramp voor de eigen gezondheid van de mensen en die van hun kinderen. Dit werd verergerd door het feit dat de daadwerkelijke omvang van de ramp jarenlang niet werd verteld. Vijf jaar later(!) werden de bewoners pas op de hoogte gebracht van de ramp die zich in hun gebied heeft voltrokken.

Het heeft bij de mensen geleid tot een gevoel van hulpeloosheid. Zij hebben weinig vertrouwen in eigen capaciteit om hun situatie te verbeteren. Het communistische systeem heeft hun ook niet geleerd eigen initiatieven te nemen. Mensen zien hun toekomst als uitzichtloos. Mede daardoor is er een groot alcoholprobleem.

Economische situatie

Tijdens de Sovjet-Unie was Wit-Rusland het meest progressief van alle Sovjetrepublieken. Het leverde landbouwgoederen aan andere republieken, en zijn industrie had gekwalificeerd personeel. Aangezien het land zelf geen delfstoffen heeft, was het voor levering van grondstoffen afhankelijk van andere Sovjetrepublieken. De kernramp in Tsjernobyl beroofde het land van 22% van zijn landbouwgrond en 21% van de bossen. De totale schade voor Wit-Rusland wordt geschat op 235 miljard USD. Dit is meer dan 10 keer het nationale product van 1997.

In veel delen van het land zijn de landbouw en industrie afhankelijk van subsidies. De economische groei van Wit-Rusland blijft achter in vergelijking met andere landen in Oost-Europa. Bijna een kwart van de bevolking leeft onder de armoedegrens. De gevolgen van Tsjernobyl zijn daarom bijzonder groot geweest.

Wit-Rusland

Wit-Rusland of Belarus was een van de oorspronkelijke Sovjet-republieken. Het land telt 9,8 miljoen inwoners. In de hoofdstad Minsk wonen 1,7 miljoen mensen.

Wit-Rusland ligt ten oosten van Polen. De oppervlakte is 207.600 vierkante kilometer.

Wit-Rusland is 6,1 keer zo groot als Nederland.

Er wordt Wit-Russisch en Russisch gesproken.

80% van de bevolking is (Wit-)Russisch Orthodox. Daarnaast wonen er Rooms- en Grieks-katholieken, protestanten, joden en moslims.

Klimaat

Wit-Rusland ligt in de overgang van een landklimaat naar een zeeklimaat, met koude winters en vochtige zomers. De gemiddelde temperaturen schommelen van -7°C in januari tot 19°C in juli. Van december tot april ligt er sneeuw. De natste maanden zijn juni en augustus.

Planten en dieren

Op de landbouwgronden van Belarus wordt voornamelijk graan en vlas verbouwd. In de bossen zijn allerlei paddestoelen, bessen, noten en bloemen te vinden. Op het platteland zijn pluimvee, schapen, varkens en runderen te vinden.

In het wild leven onder meer wolven, vossen, wilde zwijnen, herten, bevers, otters en dassen.

Staatsinrichting

Belarus is een republiek. Het is sinds 25 augustus 1991 onafhankelijk van de Sovjet-Unie. De grondwet is aangenomen op 28 maart 1994.

Alexander Loekasjenko is de president. De president wordt voor een periode van 4 jaar gekozen. Omdat een president niet meer dan twee termijnen aan de macht mag zijn, hield Loekasjenko op 21 oktober 2004 (dezelfde dag als de parlementsverkiezingen) een referendum waarin hij het volk vroeg een grondwetswijziging door te voeren om de termijnenlimiet af te schaffen. Een ruime meerderheid van de bevolking (79,42%) was vóór de grondwetswijziging, die daarna werd doorgevoerd.

Op 19 maart 2006 werden verkiezingen gehouden. Uitslag: Loekasjenko won de verkiezingen met minstens 80% van de stemmen.

Het "Plein van de Overwinning" in Minsk

Lesbrief voor de groepen 1 en 2

- *Er is een DVD van een bezoek aan Wit-Rusland van een gastouder bij hun gastkind. Deze DVD duurt ongeveer 15 minuten, en geeft een duidelijk beeld over het leven in Wit-Rusland.
- *De kinderen leren in het Russisch het Onze Vader. (zie bijlage)
- *De kinderen kunnen een aantal Russische woorden leren. (zie woordenlijst)
- *De kinderen leren in het Russische een liedje. (zie bijlage).
- *De kinderen kunnen een muurkrant maken met alles wat met Rusland te maken heeft.
- *Tekeningen.
- *Matroesjka's maken van closetrol.

Lesbrief voor de groepen 3 t/m 8

- *Er is een DVD van een bezoek aan Wit-Rusland van een gastouder. Deze DVD geeft duidelijk aan hoe het leven in Wit-Rusland is. De DVD duurt ongeveer 15 minuten.
- *Een Russisch liedje.(zie bijlage)
- *In het Russisch het Onze Vader (zie bijlage).
- *De kinderen kunnen een aantal woorden Russisch leren (zie bijlage).
- *Werkstuk met opdracht. De kinderen maken met elkaar een werkstuk over Wit-Rusland. In groepjes worden verschillende items gemaakt.

Te denken valt aan: Geografie
Economie
Tsjernobyl en de ramp
Jeugd en gezondheid
Mensenrechten
Politiek
Godsdienst
Klimaat

De kinderen houden van hun eigen onderwerp een spreekbeurt.

*Muurkrant.

*Interview met bestuurslid van de werkgroep, gastouder, kinderen uit een gast gezin, een Wit-Russisch kind (met tolk).

*Russische pannenkoeken (blini) bakken.

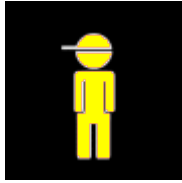
Mocht u vragen hebben of informatie willen, dan kunt u contact opnemen met:

Namens de Stichting "Hulp aan Tsjernobylkinderen Holten"
Henny Kruk tel: 362499
Karin Stam tel: 364364

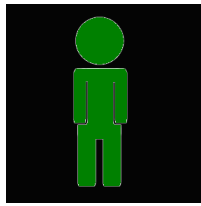
Russische woordenlijst

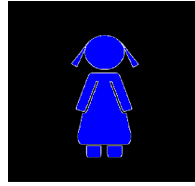
ALGEMEEN

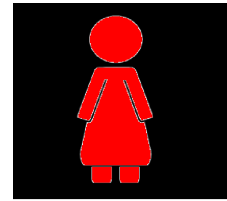
jongen
maltsjiek

man
moesjiena

meisje
djewodska

vrouw
zjeensjiena

hallo
goedemorgen
goedemiddag
goedenavond
welterusten

priewjet
dobrai oetra
dobrij djeen
dobrij vjeetsjir
spakoejne notsie

Spal =

hij
ik
jij
jullie

on
ja
tie
vie

alstublieft
dank je/u wel
doei/daag

pazjalsta
spasjieba
paka

Vandaag
vanmorgen
vanmiddag
vanavond

siewootnja
siewootnja oetrom
siewootnja dnjom
siewootnja vjeetsjirom

nu
straks

sjentjas
patom

FAMILIE

Papa/Mama

Oma.

Opa.

Broer

Zus

Heb je broers?

Heb je zussen?

Papa/Mama

Baboeska.

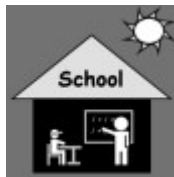
Deedoeska.

Brat

Sjestra

Oe tjebja jeest brat?

Oe tjebja jeest sjestra?

SCHOOL EN SPELEN

We gaan naar school.

Mie idjom v skoloe.

Hoe was het op school?

Kak djela v skoloe?

Wil je met haar spelen?

Wil je met hem spelen?

Tie gootjes snee iekrat?

Tie gootjes sniem iekrat?

Buiten spelen.

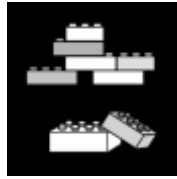
Ga maar spelen.

Iekrat na oelietsje.

Iedie iekra.j

bal
metsjiek

lego
lego

lezen
tsjietat

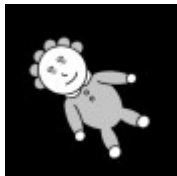
computer
computer

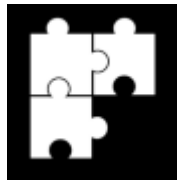
knippen en plakken
wjeriezat ie kleejit

muziek luisteren
sloesjet moesiekoe

pop
koekla

puzzel
skladiewat fikoerkie

samen spelen
iekrat meestie

voetbal
voetbol

zandbak
piezoosnietsjna

auto
masjiena

bus
avtoboes

fiets
velosieped

trein
pojjesd

vliegtuig
samalot

vrachtwagen
kroezawiek

Onze Vader uit Mattheus 6 : 10-13

От Матфея, глава 6 : 10-13

Отче наш, сущий на небесах!

Да святится имя Твое;

Да приидет Царствие Твое;

да будет воля Твоя и на земле, как на небе;

Хлеб наш насущный дай нам на сей день;

И прости нам долги наши, как и мы прощаем должникам нашим;

И не введи нас в искушение, но избавь нас от лукавого;

ибо Твое есть Тварство и сила и слава во веки.

Аминь.

Fonetisch: (klemtoon op onderstreepte lettergreep)

Attsje nasj, soesji na njebisach!

Da svitiitsje imja Tvajo

Da prijidjot Tsarstvije Tvajo;

Da boedjit volja Tvaja i na zimlje, kak na njebi;

Chleb nasj nasoesjni daj nam na sej djin;

I prasti nam dolgi nasji, kak i moej prasjajem dalzjnikam nasjim:

I nje widi nas v iskoesjenije, no izbav nas at loekaveve;

Ibe Tvajo jest Tvarstve i sila i slava va vjeki.

Amin.

Hoofd, schouders, knie en teen

Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen
Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen
Oren, ogen, puntje van de neus
Hoofd, schouders, knie en teen, knie en teen

Russisch (fonetisch)

kalawa, pletsji, galeni, palsti, galeni, palsti
kalawa, pletsji, galeni, palsti, galeni, palsti
oera, glaza, punkte noisa
kalawa, pletsji, galeni, palsti, galeni, palsti